

KIRALIK KONAK

Yakup Kadri Karaosmanoğlu, 27 Mart 1889'da Kahire'de doğdu... 1908'de ailece yurda döndüler. 1913'te "Bir Serencam" adlı ilk hikaye kitabını yayınladı. Öğretmenlik ve Kurtuluş Savaşı sırasında mücadeleleri destekleyen yönde gazetecilik yaptı, makaleler yayınladı. Savaş ertesinde milletvekili olan Yakup Kadri, hikaye, roman, mensur şiir, anı, monografi ve oyunlar yazdı. 13 Aralık 1974'te Ankara'da öldü. Önce İktisat gazetesinde tefrika edilen Kiralık Konak, Yakup Kadri'nin kitap olarak yayımlanan (1922) ilk romanıdır...

Kitabın adı: Kiralık Konak
Yazarı: Y. Kadri Karaosmanoğlu
Yayınevi: Birikim

Bey de bu partilerin vazgeçilmez konukları arasında yer alırdı ve uzun zamandır **Falk Bey, Seniha**'ya fazlaca yakınlık gösteriyordu.

Son zamanlarda **Nalm Efendi** konağında, bir yabancıyla bile gözüne çarpacak derecede bazı değişiklikler olmuştu. Bu sene yalılı kiraya ve rişleri bunlardan biriydi; atlardan birinin ölümü üzerine diğer atı da satıp, hususi araba kullanmaktan vazgeçişleri ve arabacı ile seyisleri satışları bunlardan ikincisiydi. Beyoğlu'nda bazı terzi ve tuhafiyeci hesaplarını ödemeyişleri bunlardan üçüncüsü ve belki en ağırıydı.

Nalm Efendi konağa avdetinde, kapının önünde yeğenin oğlu **Hakkı Cells**'e rast geldi; ihtiyaç adam, bu çocuğu da torunları derecesinde severdi; pek ağırbaşlı ve mahcup tavırlı bir gençti. Gerçi, biraz haylazdı ve bühayed şeylerle meşguldu. **Nalm Efendi** geçenlerde, onun şiir diye yazdığı bazı garip manzumeleri görmüştü de hayretler içinde kalmış ve çocuğun aklına dair epeyce endişeye düşmüştü. O girerken **Hakkı Cells** çıkmak üzereydi. "Nereye böyle, küçük şair?" dedi.

Ve çenesinden oksadı. Küçük şair, iki saatten beri burada **Seniha**'yı bekliyordu. Genç kız bir gün evvel ona birçok kitap sipariş etmişti ve öğleden sonra akşama kadar kendisini bekleyeceğini söylemişti. Halbuki çoktan çıkıp gitmiş ve hâlâ gelmemişti.

Seniha, iç sıkıntısından bitiyordu. Gönlü hiçbir şeyle avunamıyordu. Etrafındakilerin seslerinden, sözlerinden, kahkahalarından, daima aynı tarzda tekerrür eden seslerden artık usanmıştı. Bütün tanıdıklarından, kadın erkek, ayrı ayrı nefret ediyordu: Bahusus. **Hakkı Cell**'in irşatlarına artık hiç tahammülü yoktu; geçen gün o konağa gelir gelmez, bu oda-

ginde bir gece" diyordu.

Fakat **Seniha**, bu sözü işitmiyordu. **Cemil**'le **Belkis**'in ortasında epeyce hareketli bir muhavereye dalmış, önden yürüyordu. **Nuriye Hanım**:

"Yeşil gözleri çok mu seversiniz?" dedi.

Neyyire ilave etti:

"Oh, ben siyahlara, koyu siyahlara bayılırım!..."

Bunun üzerine **Hakkı Cells**, gözlerine dair yavaş sesle uzun bir şiir okudu. Bu iki genç kız üzerinde şiirin tesiri adeta şehvet uyandırıcıydı. Bazen bir mısradan ateşli bir dudağın temasını duyardı. **Nuriye**, anı bir heyecanla genç adamın kolundan tuttu ve şiddetle kendisine doğru çekerek ağzını kulağına yaklaştırdı:

"Yeşil gözleri sevmeyiniz. Sizi anlayan siyahlardır" dedi. Kendininkiler kömür gibi simsiyahtılar. **Hakkı Cells** neye uğradığını bilemedi. İlk defadır ki, bir kadın eli onu bu kadar şiddetle kendine doğru çekiyordu. Bütün vücudu kuvvetli bir rüzgâr hamlesine maruz kalmış bir dal gibi titredti. Genç kızlar, genç şairin sallandığını hissetmişler gibi biri bir koluna, öbürü öbür koluna girdi, her ikisi de iki tarafından kuvvetle bastırıyor. **Nuriye** ve **Neyyire** hanımlar **Hakkı Cells**'i uzaklara sürüklüyorlardı. **Seniha**: "Ayol çocuğu nereye götürüyorsunuz?" diye seslendi. **Seniha**'nın bu sözü, **Hakkı Cells**'in kalbine bir ok gibi saplanmıştı. Bu sözde ya bir aşağılama manası ve ya bir sitem vardı. Hep bir araya geldikleri zaman hâlâ kollarına asılan genç kızlardan silkindi, **Seniha**'ya yaklaştı, gayet ölçüsüz bir sesle ve bir çirpıda, dedi ki:

"Abla, bana çocuk dediniz. Fakat ben, sizi bir büyük adam gibi seviyorum."

Son kelimeleri söylerken sesi boğazında kurumuştü. Herkes gülmeye başladı. Hali o kadar acı, sözü o kadar safa ve bu hareketi o kadar anıydı. Yanyana, çelişmiş, yere oturdular. **Hakkı Cells**; yaptığı bu büyük işin tesiri altında şaşkın, ayakta duruyordu. **Seniha**, şuh bir kahkahayla:

"Oyleyse, gel yanıma, itirafını tamam et; fakat, yavaş sesle" dedi. **Hakkı Cells**, kabahati affedilmiş uysal ve mahcup bir çocuk tavrıyla gitti. **Neyyire Hanım**'la **Seniha**'nın arasına sokuldu. Öte yanda **Cemil**, bir kolunu genç bir kadının beline sarmış, ensesine hafif öpücükler konduruyor bu arada "Hakkı işte böyle yapmalısın" diyordu. **Hakkı Cells** utancından yere geçiyordu, büsbütün sersemlemişti; yanında, **Seniha**'nın mevcudiyetini bile unutmuştu. Kadınlıktan, erkeklikten tiksiniyordu ve etteki sır, ona korku veriyordu.

Ertesi gün bu korkusu daha ziyade arttı. **Falk Bey**, ilk vapurla çıkageldi. Ve o gece yapılan mehtap turunda, ıssız bir yerde **Falk Bey, Seniha**'yı yavaşça belinden kavradı, kendine doğru çekti.

VI

Ve **Seniha** için mehtaplı geceleri beyaz fecirler, beyaz fecirleri pem-

be akşamlar takip etti. Yavaş yavaş sıhhatine kavuşuyor gibi gözüküyordu. Sesine varana kadar değişmişti. Kahkahalarında, bir sefahat sofrasında gidiklanan bir fahişenin sesi duyuluyordu. **Seniha**'yı böyle sesine varıncaya kadar değiştiren şey nedir? Artık bu hiç kimseye meçhul değildi. Genç kızın etrafındakiler şöyle dursun, fakat bütün ada halkı bu sırta tamamiyle vakıftı: **Nalm Efendi**'nin torunu **Seniha Hanım** ile **Kasım Paşanın** oğlu **Falk Bey** sevişiyorlardı. Ve **Nalm Efendi** ile **Servet Bey**'e imzasız mektuplar yağmaya başladı.

VII

Nalm Efendi ile **Servet Bey** arasında bu mektuplar nedeniyle geçen bir konuşmanın ertesi günü, akşam üzeri, **Seniha**, **Madam Kronski**'nin refakatinde konağa döner dönmez, büyük peder tarafından şefkat ve özlem coşkunluğuyla karşılandı. Ancak, **Falk Bey** hemen her gün konağa geliyordu.

Öte yandan, eldeki para gittikçe tükeniyor, Kanlıca'daki yalılı satmak zorunluluğu doğmaya başlıyordu.

VIII

Asıl dertli olan, asıl birini seven **Hakkı Cells**'ti. Zavallı çocuk bir büyük adam gibi aşk yarasının acısını, kimseye sır vermeyerek taşıyordu. Benzine bir tatlı solukluk, gözlerine derin bakış ve başına acib bir dalgınlık geldi. Ne mektepteki derslerine bakıyor, ne de evindeki kitaplarını okuyabiliyordu. Büyükkannesi **Selma Hanımefendi**, ikide bir sert ve kalın sesle evin içinde "Bu çocuğa bir hal oldu; bu çocuk avareleşti!" diye haykırıyordu, ama kimseler alırmıyordu. **Hakkı Cells** ise, varalı bir hayvan gibi boyuna insanlardan kaçmak, yalnız kalmak istediğiydi. **Seniha**'yı bile aramıyordu. Çünkü bu **Seniha**, onun sevdiği kız değildi artık. "Ne kadar riyakâr olmuş; Yarabim! ne kadar riyakâr olmuş!" diyordu kendi kendine. **Hakkı Cells**, iyilikle güzelliğin birbirine ne kadar zıt olduğunu **Seniha**'dan anladı ve sevdadan denilen şey, ona mütemadi bir ihtilâç gibi göründü. Şiirdeki "aşk"la hayattaki "aşk" ne kadar birbirine benzemiyormuş.

Öte yandan **Falk Bey, Seniha**'ya karşı hiçbir zaman ciddi duygular beslememişti. Bir gün, ondan para yardımı da istedi. **Seniha**, ilk defa o gün, **Falk Bey**'in sevdiği uğruna duygularından, vücudundan yaptığı fedakârlıklara acıdı. Ve kalbinin bu imtihanından epeyce değişmiş çıktı. Aşkdan evvelki alaycı, havai, şuh ve işveli haline avdet etti.

Bu arada, boş zamanlarında **Hakkı Cells**'i yakalıyor ve onunla bir kedinin bir fareyle oynayışı gibi oynuyordu. Zavallı çocuk bir an geldi ki, adeta yeniden ümide düşer gibi oldu.

Ancak, **Nalm Efendi, Seniha** ve **Falk Bey**, yavaş yavaş olumsuzluğa doğru sürükleniyor, **Servet Bey** ise "yeni yaşama biçimi"ni benimseyerek apartmana taşınıyordu. **Nalm Efendi** konağı da kiraya çıkarmıştı. Acaba bu insanlar hayatta tutunmayı başarabilecekler miydi?

8.2.82

